

Københavns Kommunes afdeling for Mobilitet,
Klimatilpasning og By-vedligehold (MKB)

Att: Tim Strange Jensen og Tobias Filskov Petersen

Udtalelse fra VVM-myndigheden om afgrænsning af indhold i miljøkonsekvensrapport for kapacitets- og naturgenopretningsprojekt, Harrestrup Å i Vigerslevparken

12. april 2021

Sagsnummer
2021-0010393

Dokumentnummer
2021-0010393-21

Indledning

I henhold til miljøvurderingslovens § 23 skal VVM-myndigheden forud for bygherres udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport afgive en udtalelse om, hvor omfattende og detaljerede de oplysninger skal være, som bygherre skal fremlægge i miljøkonsekvensrapporten.

Forud for myndighedens udtalelse skal offentligheden og berørte myndigheder høres.

Høring af offentligheden og berørte myndigheder

VVM-myndigheden har i perioden fra 14. januar 2021 til 15. februar 2021 hørt offentligheden om afgrænsning af miljøkonsekvensrapporten. Høringssvar fra offentligheden og offentlighedsfolder kan findes på Københavns kommunes høringsportal, www.blivhoert.kk.dk og på Hvidovres høringsportal, www.hvidovre.dk/Politik/Hoeringer-og-afgoerelser.

Parallelt med høring af offentligheden har VVM-myndigheden hørt berørte myndigheder. Der er indkommet bemærkninger fra Kroppedal Museum.

Afgrænsning af Miljøkonsekvensrapport

VVM-myndigheden har på baggrund af oplæg og løbende dialog med bygherres rådgiver drøftet en detaljeret afgrænsning af miljøkonsekvensrapporten. Notat til afgrænsning af miljøkonsekvensrapport er udarbejdet for bygherre, Københavns Kommunes Område for

Byens Anvendelse
Vand og VVM
Njalsgade 13
Postboks 380
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Mobilitet, Klimatilpasning og Byvedligehold, af rådgiver Rambøll d. 11. december 2020.

VVM-myndigheden skal oplyse bygherre om, at miljøkonsekvensrapporten skal omfatte indhold iht. miljøvurderingslovens § 20 samt indeholde og undersøge de miljøforhold med de metoder og den detaljeringsgrad der fremgår af ovennævnte afgrænsningsnotat.

Miljøkonsekvensrapporten skal yderligere indeholde nedenstående forhold, som er affødt af bemærkninger fra den offentlige høring og høring af berørte myndigheder.

1. Bygherre skal i miljøkonsekvensrapporten beskrive, hvorvidt flagermusbestanden påvirkes. Fokus i vurderingen er her, at arternes økologiske funktionalitet skal sikres eller opretholdes. Bygherre har udpeget potentielle flagermustræer indenfor projektområdet. I miljøkonsekvensrapporten redegøres der for, hvilke af disse potentielle flagermustræer der fældes samt foranstaltninger, der skal afværge eventuelle negative påvirkninger af fældning af potentielle flagermustræer.
2. Københavns Museum udfører prøvegravninger i området ved Fugle-øerne i løbet af foråret 2021. Fugle-øerne er udpeget som et interessant område med en historisk kystlinje. Resultatet af prøvegravningerne ved Fugle-øerne skal beskrives i miljøkonsekvensrapporten.
3. I forbindelse med en beskrivelse af anlægsarbejdets påvirkninger skal indgå en beskrivelse af behovet for midlertidig lukning af fodboldbanerne i miljøkonsekvensrapportens vurderinger.
4. Miljøkonsekvensrapporten skal indeholde en beskrivelse af adgangsveje til og fra parken for arbejdskørsel, samt afværgeforanstaltninger ifm. eventuelle væsentlige gener som følge heraf, så der opleves færrest muligt gener for beboere ved og brugere af parken.
5. Miljøkonsekvensrapporten skal redegøre for, hvilke træer bygherre anser det for nødvendigt at fælde, og der skal være en beskrivelse af den beplantning som forventes etableret. Rapporten skal yderligere indeholde en redegørelse for, hvordan det sikres, at færrest muligt antal træer fældes.
6. Miljøkonsekvensrapporten skal redegøre for hvilke matrikler, der eventuelt vil blive påvirket af projektet, og hvorledes projektet vil blive tilpasset, så det undgås at berøre private arealer i videst muligt omfang.
7. Det skal fremgå af miljøkonsekvensrapporten, hvordan bygherre i det videre arbejde med projektet vil undersøge og sikre, at der ikke sker skader på bygninger og boliger i anlægsfasen.
8. Det skal fremgå af miljøkonsekvensvurderingen, hvordan forekomsten af bagvand umiddelbart bag ved digerene vil blive håndteret i projektet.

Københavns Kommune skal oplyse om, at der kan blive stillet yderligere krav fra VVM-myndighederne til miljøkonsekvensrapporten, hvis der undervejs i processen indkommer nye oplysninger og informationer

om miljøparametrenes påvirkninger, som kan have betydning for omgivelser og miljø.

Miljøvurderingsmetode

Miljøkonsekvensrapporten skal indeholde et afsluttende afsnit for de forskellige miljøparametre med en vurdering af grad af miljøpåvirkning for hhv. anlæg og drift samt relevante afværgetiltag. Dette skal bruges ved udarbejdelse af VVM-tilladelse og eventuelle vilkår i denne. Grad af miljøpåvirkning kan eksempelvis beskrives således:

- **Ubetydelig, neutral eller ingen påvirkning:** Der forventes ikke at være nogen påvirkning af miljøet. Ingen påvirkninger, eller påvirkningerne anses som så små, at der ikke skal tages højde for disse ved gennemførelse af projektet.
- **Mindre påvirkning:** Der forventes en påvirkning af kortere varighed i et begrænset område. Usandsynligt, at afværgeforanstaltninger er nødvendige.
- **Moderat påvirkning:** Der forventes en påvirkning af længere varighed i et større omfang/berøre et større område. Afværgeforanstaltninger eller mindre projektilpasninger bør overvejes.
- **Væsentlig påvirkning:** Der forventes en stor påvirkning i hele projektets levetid, og den vil have et stort omfang/berøre et stort område. Påvirkning anses for så alvorlig, at man bør ændre projektet eller gennemføre afværgeforanstaltninger for at mindske påvirkningen.

Venlig hilsen

Rikke Højmark Vienberg
Miljømedarbejder
Hvidovre Kommune

Lone Madsen
Planlægger
Københavns Kommune

**HVIDOVRE
KOMMUNE**

Hvidbog, 1. offentlighedsfase, Harrestrup Å i Vigerslevparken - notat om henvendelser vedr. afgrænsning af miljøkonsekvensrapport modtaget i høringsperioden

12. april 2021

Sagsnummer
2021-0010393

Dokumentnummer
2021-0010393-9

Københavns Kommunes afdeling for Mobilitet, Klimatilpasning og Byvedligehold (MKB) er bygherre på et projekt, som skal skabe et indbydende og varieret landskab i Vigerslevparken langs med Harrestrup Å. Projektområdet indbefatter park og å fra Hvidovre Station til udløbet i Kalveboderne.

Københavns Kommune og Hvidovre Kommune fremlagde den 14. januar 2021 materiale om afgrænsning af miljøkonsekvensrapporten for Harrestrup Å i Vigerslevparken i offentlig høring i 4 uger på Københavns og Hvidovre Kommunes høringsportaler.

Projektet har i høringsperioden afholdt et borgermøde for offentligheden om planerne for projektet samt om den kommende miljøkonsekvensrapport.

Der er modtaget 14 henvendelser. Høringssvarene kan læses i deres fulde længde på hjemmesiden www.blivhoert.kk.dk og <https://www.hvidovre.dk/Politik/Hoeringer-og-afgoerelser> eller ved rekvirering hos Københavns Kommune.

I notatet kan ses et resumé af høringssvarene og myndighedernes vurdering af dem (angivet med kursiv).

Til sidst i notatet er der en oversigt over de indkomne svar.

Bygge-, Parkerings- og
Miljømyndighed
Vand og VVM
Njalsgade 13
Postboks 380
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

www.miljoe.kk.dk

Indholdsfortegnelse

Høringssvar fra myndigheder	3
Kroppedal Museum	3
Høringssvar fra foreninger og virksomheder	4
Valby Lokaludvalg	4
Harrestrup Villakvarter GF, Charlotte Amon Meng, trafikudvalgsformand (Hvidovre)	4
Høringssvar fra borgere	5
John Andersen (Hvidovre)	5
John Frisenvænge (Hvidovre)	6
Peter Møller (Hvidovre)	9
Per Toft Nielsen (Hvidovre)	9
Kirsten Leth Jensen	10
Udo Jensen	11
Ebbe Andkjær	12
Anne Margrethe Nielsen (København)	13
Viktor (Hvidovre)	13
Jesper (København)	14
Morten (Hvidovre)	14
Oversigt over indkomne høringssvar	15

Hørings svar fra myndigheder

Kroppedal Museum

Museet påpeger, at der er mange lokaliteter i Slots- og Kulturstyrelsens database Fund og Fortidsminder. Dertil er der i Kulturhistorisk Oversigt over Københavns Amt. Middelalder 1050-1536, 62-64 (J.H.Jønsson, 2002) nævnt følgende (i en forkortet udgave):

I Roskildebispens jordebog nævnes i 1370 en nu forsvunden bebyggelse eller lokalitet "Windebothe" under Hvidovre Sogn. Stednavnet Vindebode tolkes almindeligvis som Vendernes boder. Vindebode i det gamle Hvidovre Sogn har formentlig ligget ud til Hvidovre Strand, hvoraf udmundingen fra Harrestrup Å er en mulig og meget sandsynlig beliggenhed.

Museet skriver, at der sandsynligvis har der været tale om en lille, mere eller mindre permanent bosættelse af fredelige vendiske handelsfolk - repræsentanter for de slaviske stammer, der befolkede egnene langs Østersøens sydkyst. Hvis man vil identificere den forsvundne bebyggelse, er et af flere mulige placeringer området omkring udløbet af Harrestrup Å. Placeringen kan være både nord og syd herfor, men nord for udløbet er der to skattefund fra middelalderen. Det er møntfund, der har været nedgravet og skjult i urolige tider. De skjulte skattefund kan hænge sammen med den forsvundne lokalitet, Vindeboderne.

Myndighedernes vurdering

Bygherre oplyser, at de indgår i en dialog med Københavns Museum. I forbindelse med projektopstart foretog museet en arkivalisk kontrol, der udpeger området omkring de nye fugleøer (et kommende delta, hvor Harrestrup Å får et nyt og forgrenet forløb i parken) som interessant, da kystlinjen historisk lå her, hvilket Kroppedal Museum også fremhæver i deres høringssvar. På baggrund af dette udføres prøvegravninger i området ved fugleøerne i løbet af foråret 2021.

Da projektets øvrige gravearbejde primært vedrører åen, er det ikke muligt at gennemføre prøvegravninger i og langs Harrestrup Å, da åens funktion som vandvej skal opretholdes. Derfor er det aftalt, at Københavns Museum følger anlægsarbejdet i åen, som standses i henhold til museumsloven, såfremt der stødes på genstande af kulturhistorisk værdi.

Da projektområdet overvejende er beliggende i Københavns Kommune, har Københavns Museum oplyst bygherre, at museet koordinerer og inddrager Kroppedal Museum i de arkæologiske undersøgelser, hvis det vurderes nødvendigt.

Resultatet af prøvegravningerne ved fugleøerne beskrives i miljøkonsekvensrapporten. Derudover behandles kulturarv og arkæologi ikke i miljøkonsekvensrapporten.

Hørings svar fra foreninger og virksomheder

Valby Lokaludvalg

Valby Lokaludvalg mener, at der ifm. kørsel med tunge køretøjer, bør sikres tryk færdsel for cyklister og fodgængere – herunder hvordan adgangsvejene for jordkørsler ud af parken placeres og hvordan kørslen minimeres. Lokaludvalget mener, at den langsgående færdsel i parken for cyklister og gående i bør videst muligt omfang opretholdes, hvor det er sikkerhedsmæssigt forsvarligt.

Lokaludvalget ser positivt på, at der er fokus på at øge biodiversiteten i området, opfordrer til, at man sikrer muligheden for at benytte boldbanerne i så stor en del af byggeperioden som muligt, belyser hvilke muligheder, der er for forbedre belysningen for brugerne af parken under hensyntagen til fredningsbestemmelser og dyreliv og at man samarbejder med områdefornyelse Folehaven om inddragelse og kommunikation i forbindelse med projektet.

Myndighedernes vurdering

Bygherre skal tilrettelægge anlægsarbejdet, så der opleves færrest muligt gener for brugerne og færdsel i parken. Adgangsvejene til og fra parken for jordkørsler, samt hvordan gener herfra kan afværges, skal beskrives i miljøkonsekvensrapporten

I anlægsperioden forventes det, at et antal fodboldbaner kan holdes åbne i fodboldsæsonen under hele anlægsperioden. Anlægsarbejdets påvirkninger - herunder beskrivelse af midlertidig lukning af baner indgår i miljøkonsekvensrapportens vurderinger.

Projektet oplyser, at det ikke er en del af projektet at forbedre belysningen i Vigerslevparken. Hørings svarets forslag om ændret belysning videregives til arbejdet med Udviklingsplanen for Vigerslevparken, som i øjeblikket er under revision. Udviklingsplanens udarbejdelse er fastlagt i fredningen af parken og skal beskrive parkens mulige udviklingspotentialer, f.eks. potentialer for at ændre parkens belysning. Det bør bemærkes, at eventuelle ændringer af parkens belysning kræver Fredningsnævnets godkendelse.

Bygherre oplyser, at områdefornyelsen i Folehavekvarteret løbende inddrages med henblik på at skabe sammenhæng og ensartet kommunikation mellem områdefornyelsens indsatser og anlægsprojektet i Vigerslevparken.

Harrestrup Villakvarter GF, Charlotte Amon Meng, trafikudvalgsformand (Hvidovre)

Harrestrup Villakvarters grundejerforening glæder sig over planerne for skybruds- og stormfoldssikring af Harrestrup Å, og udvikling af et å-område med fokus på biodiversitet af planter og dyreliv, og med mulighed for skønne naturoplevelser for store og små.

På baggrund af erfaringer fra Risbjergkvarteret er foreningen bekymret for den trafikale belastning i anlægsperioden. Foreningen mener ikke, at villakvarterets infrastruktur og beboersammensætning med mange

børn til og fra skole og institutioner og i fritiden er forenelig med tung trafik fra lastbiler og anlægsmaskiner.

Foreningen er også bekymret for, om fremtidig å-turisme vil medføre u hensigtsmæssig meget trafik og parkering i kvarteret til gene og farer. Foreningen ønsker, at projektet inkluderer en trafikprognose for å-turisme, afbødeforanstaltninger for å-turisme, at transport i anlægsfasen som udgangspunkt ikke sker igennem Risbjergkvarteret og hvis dette sker, at børne-, skole- og institutionsveje gøres sikre.

Myndighedernes vurdering

Bygherre oplyser, at det forventes, at der vil være noget arbejdskørsel i forbindelse med overjordiske indgreb langs med fodboldbanerne og spejderhytten ved Sydkærsvej i Hvidovre. Langt størstedelen af arbejdskørslen, f.eks. kørsel af jord og kørsel med gravemaskiner, vil dog ske fra Københavnersiden, hvor eksisterende indgange til Vigerslevparken vil blive benyttet.

Adgangsveje til og fra byggepladsen og arbejdskørsel samt afværgeforanstaltninger ifm. eventuelle væsentlige gener som følge heraf, vil blive belyst og vurderet i forbindelse med den igangsatte miljøvurdering.

Det er ikke forventningen, at projektet vil resultere i å-turisme, da der ikke ændres på parkens anvendelse. Bygherre forventer, at Vigerslevparken fortsat vil blive brugt af lokale brugergrupper, f.eks. fodboldklubber, hundeluffere, gående og cyklister. Desuden er der en forhåbning om, at flere naboer og lokalområdet til Vigerslevparken vil komme for at opleve parkens nye naturoplevelser. Da der ikke er nogen forventning om, at projektet i sig selv vil medføre en væsentlig ændring af biltrafikken omkring parken, vil dette derfor ikke indgå i miljøvurderingen.

Hørings svar fra borgere

John Andersen (Hvidovre)

John Andersen ønsker at vide, hvordan den planlagte skybrudsledning og stormfoldsledning fra Valby med udløb ved Damhusåens renseanlæg påvirker Natura 2000-området i Kalveboderne samt de nærliggende badestrande.

Myndighedernes vurdering

Udmundingen af Valby skybrudstunnel var på et tidligere stadie planlagt placeret ved udløbet af Harrestrup Å og videre til Kalveboderne. Udløbspunktet er siden ændret, så Valby skybrudstunnel munder ud i Kalveboderne via Enghave Kanal.

Skybrudstunnellens konsekvenser for miljøet undersøges i en særskilt miljøvurdering, der kan læses mere om her: <https://www.hofor.dk/baeredygtige-byer/vi-skaber-baeredygtige-byer/klimatilpasning/skybrudsprojekter/valby-skybrudstunnel/>. En konsekvensvurdering af skybrudstunnellen er derfor ikke en del af nærværende miljøvurdering.

Som følge af anlægsprojektet i Vigerslevparken og Harrestrup Å vil der ikke være væsentlige påvirkning af Natura-2000-området i Kalveboderne. Dette er der redegjort for i en Natura 2000-væsentlighedsvurdering, som vil indgå i miljøkonsekvensvurderingen. Hvis projektet ikke blev gennemført, ville det samme vand havne i Kalveboderne, der er således ikke tale om nogen væsentlig ændring fra den nuværende situation. Derfor er der ikke grundlag for at undersøge kumulative effekter f.eks. som følge af etablering af Valby Skybrudstunnel.

John Frisenvænge (Hvidovre)

John Frisenvænge mener, at der er nogle gode intentioner i projektet mht. at berige naturværdier og oplevelsesmuligheder, samtidig med håndtering af overskydende vand. Generelt opfordrer han til, at de nye naturelementer anlægges og driftes med maksimal virkning for biodiversitet for øje - dvs. flade bredder og en drift som fremmer udvikling af en plantearts- og insektrig engvegetation af hjemmehørende planter. Han har en række forslag til projektet.

John Frisenvænge anbefaler at inkludere vandhuller, som ikke indgår i åens opstuvningsvolumen, i projektet, idet det sikres, at der ikke kan indvandre fisk til vandhullerne (af hensyn til bl.a. ynglende padder).

John Frisenvænge er skeptisk overfor visualiseringen i høringsmaterialet - især fældningen af træer fremgår ikke. Derfor skal der udarbejdes realistiske visualiseringer, der også viser situationen umiddelbart efter anlægsarbejdet.

John Frisenvænge mener, at det er af afgørende betydning, at der ved nye feltundersøgelser skaffes så komplet et overblik over sårbar natur i området som muligt og gør opmærksom på at Naturdata under Danmarks Miljøportal ikke er retvisende med hensyn til sårbare naturværdier i Vigerslevparken. Han mener, at der er risiko for at undervurdere naturværdier og overse væsentlige naturforhold ved alene at basere vurderingerne på offentligtgjorte data.

John Frisenvænge mener, at Københavns Kommune i mange år har boikottet Naturdata, og kommunen undlader endda at stille rapporter over egne naturundersøgelser til rådighed for miljøvurderinger.

Han peger på, at HOFOR i to omgange (2012 og 2016) ved John Frisenvænge har undersøgt flagermusforekomster i Vigerslevparken. Disse er imidlertid ikke indtastet i Naturdata - de skal rekvireres hos bygherre. John Frisenvænge peger også på nogle Rambøll-undersøgelser fra 2010.

John Frisenvænge gør opmærksom på, at Vigerslevparken er en fin naturpræget park med mange store og gamle træer, som har stor værdi for blandt andet fuglelivet, og desuden er Vigerslevparken i særklasse som yngle- og rasteområde for flere flagermusarter. Han kan ikke se, at man med fældning ca. 500 træer kan gennemføre projektet uden at ødelægge parken som yngle- og rasteområder for flagermus. Flagermus er langlivede dyr med en langsom reproduktion og 600 små nye træer vil ikke have nogen værdi som erstatning for fældede træer med rastesteder før om flere årtier. Det samme gælder for flagermuskasser,

som primært har betydning som rastesteder uden for yngle- og overvintringsperioderne.

John Frisenvænge har nogle forslag til hvordan projektet kan blive gennemført lovligt og med mindst mulig skade på denne del af biodiversiteten. Han har ved flere lejligheder undersøgt flagermusforekomsterne i Vigerslevparken og nævner en række af de flagermus, han har registreret. Han stiller sin GIS-tabel, der viser de sikre rastesteder, han har fundet, til rådighed. John Frisenvænge mener, at der med et så omfattende anlægsarbejde er stor risiko for at træer, som er rastesteder for flagermus, vil gå tabt som følge af fældninger og som følge af, at træernes rødder beskadiges, og han nævner en række risici ved anlægsaktiviteterne. For at undgå disse, opfordrer John Frisenvænge til at lave en risikostyringsplan i forhold til flagermus, som indeholder følgende elementer:

1. Alle træer med potentiale som rastested for flagermus kortlægges. John Frisenvænge gør opmærksom på en række forhold, man skal være opmærksom på
2. Dispositionsplaner gennemgås for at minimere antallet af store træer, der kommer i risikozone pga. planlagte gravearbejder eller andet anlægsarbejde.
3. Der etableres bufferzoner omkring øvrige træer, som kan tænkes at være rastesteder for flagermus, og foruden markering på arbejdskort skal der laves en fysisk markering, så træerne ikke bliver skadet ved uheld.
4. Hvis anlægsarbejder udføres uden for vinterperioden, skal arbejdsbelysning placeres således, at belysning af træer og lysspild mod åen og andre jagtområder for flagermus minimeres.
5. Arbejderne anbefales udført i vinterperioden, hvor flagermusene er i dvale. Dette gælder ikke fældning af træer – som under passende sikkerhedsforanstaltninger skal ske om efteråret.
6. I 2012 opsatte flagermuskasser skal beskyttes på linje med hule træer. Ved fældning af træer med flagermuskasser skal kasserne nedtages forsigtigt, renses og genopsættes på egnede træer under iagttagelse af de samme forhold som de nuværende placeringer.
7. Træfældning skal udføres med mindst mulig risiko for at skade eventuelle rastende flagermus, hvilket John Frisenvænge har en række forslag til hvordan kan gøres.

Myndighedernes vurdering

Bygherre har med henblik på at kunne dokumentere projektets effekt og påvirkninger gennemført en skrivebordskortlægning med data indsamlet fra relevante naturportaler. Derudover består kortlægningen af tidligere gennemførte registreringer af natur og dyrelivet i Vigerslevparken og Harrestrup Å herunder også flagermusregistreringer fra 2010 og 2012.

Skrivebordskortlægningen er i løbet af 2020 udvidet og underbygget med en række feltregistreringer:

- Vegetationsundersøgelse inkl. vegetationsstruktur og habitatstruktur.
- Træregistrering inkl. større træers biologiske værdi og mulig funktion som yngle- eller rastested for flagermus
- Faunaregistrering inkl. flagermuslytning i yngletiden og forsommeren. Lytningerne blev udført både med håndholdt detector og ved udlagte flagermusbokse

John Frisenvænge kontaktes med henblik på at rekvirere relevante flagermusregistreringer med henblik på at supplere den gennemførte flagermusregistrering.

Projektets påvirkning af flagermusbestanden indgår i miljøkonsekvensrapporten. Metoden til kortlægning og vurdering af påvirkning af flagermus (Bilag IV-artsvurdering) samt afværgeforanstaltninger vil fremgå af miljøkonsekvensrapporten. Afværgeforanstaltninger har til formål at mindske eller helt ophæve en negativ påvirkning, som projektet kan have på bestanden af flagermus f.eks. i form af fældning af potentielle flagermustræer og kan bl.a. bestå i at bevare træer, som udgør levesteder for flagermus ved at slynge åen udenom disse træer og undersøge muligheden for at etablere nye levesteder. Metoden til kortlægning og vurdering af påvirkning af flagermus beskriver samme fremgangsmåde, som John Frisenvænge, anfører i punkt 1.

Punkt 2 og 3 i høringssvaret er indtænkt i planlægningen af anlægsarbejdet idet, så så få værdifulde træer som muligt påvirkes i anlægsfasen.

Punkt 4 indtænkes i anlægsfasen, dog kan anlægsarbejder udenfor vinterperioden ikke undgås, da det vil forlænge anlægsperioden betydeligt. Arbejdsbelysningen vil i disse perioder placeres så jagtområder samt yngle- og rasterområder forstyrres i mindst muligt omfang.

Punkt 5 anlægsarbejdet kan ikke begrænses til vinterperioden, da det vil forlænge anlægsperioden betragteligt. Træfældningerne gennemføres i henhold til gældende lovgivning på området.

Punkt 6 og opfordringen til at værne om opsatte flagermuskasse indarbejdes i projektet.

Projektet følger sammen retningslinjer, som angives i punkt 7, f.eks. undersøges træet forud for fældning af en aborist og ved fund af flagermus foretages udslusning inden fældning.

Projektet kan ikke anlægge vandhuller, da tiltag som dette ikke er en del af projektets bevilling. Bevillingen dækker blandt andet over skybrudssikring af park og å samt forbedring af de fysiske forhold i Harrestrup Å.

Omfanget af visualiseringer i miljøkonsekvensrapporten vil blive aftalt nærmere med myndigheden i efteråret 2021.

Københavns Kommunes natur- og miljømyndighed har i øvrigt ikke fravalgt Naturdata, men det er rigtigt, at ikke alle kommunens undersøgelser er lagt ind på Naturdata endnu. Kommunen er opmærksom på dette og vil arbejde på at lægge dem ind snarest muligt.

Peter Møller (Hvidovre)

Peter Møller mener, at det er godt projekt, som kan komme til at gøre parker mere tillokkende. Han ønsker at der kommer bare minimal belysning langs cykelsti og fodgængersti, hvor der ikke i dag er lys i dag, og hvor mørket kan virke skræmmende.

Myndighedernes vurdering

Det er ikke en del af projektet at forbedre belysningen i Vigerslevparken. Høringssvarets forslag om ændret belysning videregives til arbejdet med Udviklingsplanen for Vigerslevparken, som i øjeblikket er under revision. Udviklingsplanens udarbejdelse er fastlagt i fredningen af parken og skal beskrive parkens mulige udviklingspotentialer, f.eks. potentialer for at ændre parkens belysning. Det bør bemærkes, at eventuelle ændringer af parkens belysning kræver Fredningsnævnets godkendelse.

Per Toft Nielsen (Hvidovre)

Per Toft Nielsen har tidligere afgivet kommentarer, men ønsker at understrege vigtigheden af så vidt muligt at frede og i størst mulige omfang at tilrette projektet bevarelse af aldrende træer med deres udbud af hulrum, revner og sprækker til yngle- og fødesøgningsaktiviteter for flagermus, fugle, insekter og svampe. Han opfordrer til, at træer skal lades mest muligt uforstyrret i hele livscyklussen og mener kun menneskelig indgriben er acceptable ved markante behov i relation til sikkerhed m.m. Per Toft Nielsen foreslår, at der grennedfald eller væltede træer ved parkens indfaldsveje skiltes med farlig passage i hårdt blæsevejr. Man kan også vælge at plante mindre træer som røn, hassel, eller kulturfrugtræer tæt på cykel- og gangstier, der ikke vil udgøre fare for passerende parkgæster. Ved risiko for nedfald fra andre træer i parken kunne en mulighed være at plante en ring af tætte buske i en sikker radius fra en given gammel stamme, der yderligere kunne være til gavn for dyre- og fugleliv.

Per Toft Nielsen ønsker plantning af et væsentligt større antal træer fordelt på flere arter end repræsenteret i Vigerslevparken i dag og har konkret forslag til arter. Han håber, at Vigerslevparkens afvekslende og frodige præg i vid udstrækning kan bevares under anlægsarbejdernes udførelse, så i parkens natur ikke skal starte mere eller mindre forfra efter projektets afslutning.

Myndighedernes vurdering

Bygherre oplyser, at der er foretaget en registrering af Vigerslevparkens træer herunder særligt værdifulde træer, f.eks. træer med hulheder, sprækker og aldrende træer med en diameter i brysthøjde på over

50 cm. Ud fra dette grundlag er anlægsarbejdet planlagt, så færrest af parkens mest værdifulde træer påvirkes.

For at forbedre parkens natur og øge biodiversiteten vil en række af de træer, som det er nødvendigt at fælde for at gennemføre projektet, blive efterladt som beskårede stående stammer eller efterlades liggende i parken til naturlig nedbrydning og som levested for insekter, fugle og flagermus.

Det indgår i anlægsprojektet som en afværgeforanstaltning i forbindelse med påvirkning af flagermus at træer får lov til at ældes og gennemgå naturligt forfald. Den fremtidige drift af parken skal have fokus på at bevare parkens gamle træer, så længe et træ ikke udgør en sikkerhedsrisiko for brugen af parken.

For at Vigerslevparken fortsat vil opleves som en grøn park, plantes der ny beplantning (træer, buske og urter) i forbindelse med anlægsfasen. Parkens nye beplantning udvælges ud fra en strategi, så der opnås en højere diversitet i beplantningen, og vil tilgodese dyre- og fuglelivet, f.eks. træer og buske med bær samt stedsegrønne træarter. Desuden udvælges træarter, som er tilpasset fremtidens klimaforandringer.

I miljøkonsekvensrapporten vil det blive beskrevet, hvilke træer byggherre anser det for nødvendigt at fælde, og der vil være en beskrivelse af den beplantning, som forventes etableret.

Kirsten Leth Jensen

Kirsten Leth Jensen ønsker af alle de truede og beskyttede flagermusarter i parken beskyttes og at forstyrrelse med lys og larm og kæmpe-maskiner i vinter- og yngleperioder undgås.

Kirsten Leth Jensen mener, at f.eks. Den Obelske fond, Danske Spil og Mærsk fonde gerne vil støtte læring, sundhedsfremme og naturen og hun foreslår at frivillige f.eks. via DOF og DN, spejdere, biologistuderende og medlemmer af andre natur-elskende grupper, hjælper til med at grave langs åen for at undgå skader på dyre-, plante og fugleliv. Hun mener at mange gerne vil bidrage.

Kirsten Leth Jensen opfordrer til at undlade fældning af de store gamle træer som er yngle- og overvintrings-sted og rastested for flagermus samt at det undlades at beskadige rodnet til de store træer. Hun ønsker en præcis markering af de træer, der må fældes, så fatale fejl ikke sker og er glad for at stammer får lov at stå og ligge som levested for insekter, svampe og mus.

Endelig ønsker Kirsten Leth Jensen, at den nye beplantning skal være oprindelige arter så fugle, insekter, dyr og mennesker kan spise bær og frugter.

Myndighedernes vurdering

Med hensyn til træer se vurdering af bemærkninger fra Per Toft Nielsen og Morten.

Bygherre oplyser, at forslaget om at inddrage frivillige i projektet tages videre i projektet. Det vil dog ikke være muligt at lade frivillige gennemføre gravearbejdet, da der er tale om store jordmængder. Frivilligt engagement i forbindelse med plantning af parkens nye træer overvejes allerede, f.eks. i samarbejde med en af lokalområdet skoler.

Udo Jensen

Udo Jensen peger på at man vil anvende store entreprenørmaskiner med deraf følgende støj for dyrelivet, belastning af nærmiljøet med tung trafik, traktose i undergrunden mm., for at gennemtvinge en vandløbsændring i løbet af meget kort tid. Udo Jensen mener, at det ville være bedre og mere skånsomt mht. trafikgenerne for nærmiljøet, den eksisterende biodiversitet – flagermusbestanden, store gamle træer, det eksisterende insektliv – og ikke mindst etableringsomkostningerne at ændre projektet til en mere skånsom fremgangsmåde.

Han foreslår færre tiltag og at lade naturen delvis af egen kraft over længere tid selv genetablere et naturligt åforløb og en øget biodiversitet. Udo Jensen har en række konkrete forslag, som brug af mindre entreprenørmaskiner, "naturlige" barrierer af sten og lade træer stå og indgå i et naturligt kredsløb. Herved vil den eksisterende biotop med flagermus, insekter og planteliv blive påvirket minimalt og en mere rig og holdbar biodiversitets forøgelse vil kunne skabes

Udo Jensen mener, at mange borgere i begge kommuner gerne bidrage med frivilligt arbejde, hvorved man kunne lave en aktiv borger inddragelse i nærmiljøet.

Udo Jensen ønsker at vide, om man længere ud mod Kalvebod vil genetablere åen, så den igen vil kunne danne en bestand af ørreder, som kan vandre op til evt. gydepladser. Endelig ønsker han at vide, om Danmarks Naturfredningsforening blevet kontaktet og om der er søgt om tilskud fra Åge Villiam Jensens Naturfond?

Myndighedernes vurdering

Med hensyn til træer se vurdering af bemærkninger fra Per Toft Nielsens og Morten.

Udo Jensen foreslår desuden en tilgang, hvor naturen i højere grad får lov til at udvikle sig naturligt uden menneskelig indgriben. De faktiske forhold vanskeliggør denne tilgang, da åens frie løb er begrænset af projektets bymæssige præg med infrastruktur og boliger samt ønsket om at bibeholde Vigerslevparkens eksisterende rekreative værdier (boldbaner, legepladser og opholdsarealer). Samtidig er naturtilstanden i åen ringe, og det vil tage tid for vandløbet at opnå god økologisk tilstand. Bygherre vurderer derfor, at med åens nuværende begrænsede naturindhold og de bymæssige begrænsninger er projektet nødt til at lede naturen på vej indenfor de givne rammer. Dette sker bl.a. ved etablering af strømrenden, udlægning af gydegrus og store sten. Et sådant alternativ vurderes derfor ikke realistisk i forhold til, hvad man gerne vil opnå med projektet.

Med hensyn til frivillige, se vurdering af bemærkninger fra Kirsten Leth Jensen.

Bygherre oplyser, at DN er inddraget i projektet via udviklingsplanen for Vigerslevparken. Udarbejdelsen af en udviklingsplan sker ved oprettelse af et parkbrugerråd, hvor relevante lokale aktører, f.eks. grundejerforeninger eller fodboldklubber, og fredningens høringsberettede organisationer, f.eks. Danmarks Naturfredningsforening (DN) og Dansk Ornitologisk Forening (DOF), inviteres. DN deltager i parkbrugerrådet og er herigennem blevet orienteret om arbejdet med at skybrudssikre og naturgenoprette Harrestrup Å og Vigerslevparken. Udviklingsplanen for Vigerslevparken, hvis udarbejdelse er fastlagt i fredningen af parken, har til formål at beskrive parkens mulige udviklingspotentialer. Eksempelvis skal nærværende anlægsprojekt beskrives i Udviklingsplanen.

Bygherre oplyser, at der ikke er ansøgt Aage V. Jensens Naturfond om tilskud, da projektet allerede er bevilliget midler til at forbedre naturen i og omkring Harrestrup Å.

Ebbe Andkjær

Ebbe Andkjær bor på strækningen fra Hvidovre station til Landlystvej - tættest på Landlystvej, hvor der skal laves såkaldte Trampestier på begge sider af Harrestrup å. Bebyggelse, Samsøparken, seniorandelsboligforening, hvor Ebbe Andkjær bor, ligger meget tæt på åen. Som Ebbe Andkjær forstår det, vil der blive fjernet tynde træer langs åen og blive lavet forhøjning af siden for at undgå oversvømmelse, med trampestien liggende lige opad, hvilket vil indebære jordarbejder meget tæt på bebyggelsen. Ebbe Andkjær er nervøs for, at dette kan skabe grundvandsændringer, og derfor måske sætningsskader på bygningen på sigt og skader ved jordarbejdernes udførelse. Derudover er Samsøparkens jord klassificeret som kortlagt på V2-niveau og Ebbe Andkjær spørger om der på kort eller lang sigt kan ske udtræk af forurening fra Samsøparkens jord, og ud i åen. Derfor foreslår han at droppe trampestien på vestsiden (Hvidovresiden) fra Hvidovre station og til Landlystvej, samt at bibeholde de træer, der kan bibeholdes, med begrundelsen at bebyggelsen ligger meget tæt på åen.

Ebbe Andkjær peger på, at der er et rigt fugleliv i de (tynde) træer på Hvidovresiden af åen, som giver et flot grønt område og skærmer mod ud- og indkik mellem bebyggelsen og Landlystvej.

Myndighedernes vurdering

Bygherre skal i det videre arbejde med projektet undersøge og forsikre, at der ikke sker skader på bygninger og boliger i anlægsfasen. Dette vil blive beskrevet i miljøkonsekvensrapporten. Jord fra det nødvendige gravearbejde håndteres efter gældende lovgivning og bortkøres og håndteres på miljøcenter. Påvirkninger af grundvandet og udveksling mellem grundvand og å herunder risiko for udtræk af forurening ud i åen vurderes i miljøkonsekvensrapporten.

Bygherre oplyser, at det for at gennemføre projektet er nødvendigt at udvide åens eksisterende areal ved at grave jord af åens sider, så der kan løbe mere vand i åen ved et kraftigt skybrud. Samtidig er det

nødvendigt at påføre jord flere steder for at hæve terrænet langs åen, så der ikke sker oversvømmelser ved et kraftigt skybrud. Trampestien på Hvidovre side af åen placeres nede i det nye udvidede å-profil og vil kun under kraftig regn være ufarbar. I forhold til forslaget om at undlade at etablere trampestien på en udvalgt strækning vurderer

Bygherre vurderer, at etablering af trampestien er et vigtigt element i forhold til oplevelsen af parken og at den medvirker til, at Harrestrup Å bliver tilgængelig i hele projektområdet. Desuden er de beskrevne gravearbejder og ændringer i terrænet langs åen nødvendige for at sikre omkringliggende huse og veje mod oversvømmelser.

Bygherre har fået foretaget en registrering af Vigerslevparkens træer herunder særligt værdifulde træer. Ud fra dette grundlag er anlægsarbejdet planlagt, så færrest af parkens mest værdifulde træer og potentielle flagermuslevesteder påvirkes. På strækningen, som Ebbe Andkjær referer til, vil grupper af mindre træer blive fældet. Det sker som konsekvens af de beskrevne gravearbejder og som led i at sikre mod oversvømmelser. Et vigtigt element i projektet er sikre, at Vigerslevparken også i fremtiden opleves som en grøn park, så der plantes flere nye træer i hele parken.

Anne Margrethe Nielsen (København)

Anne Margrethe Nielsen ønsker, at det undersøges, om tung trafik ad parkstien ud for Åhaven giver risiko for sætningsskader på de omkringliggende ejendomme, da parkstien ikke er dimensioneret til denne type trafik.

Myndighedernes vurdering

Bygherre vil idet videre arbejde planlægge trafikken til og fra byggepladsen i et samarbejde med vejmyndigheden, som blandt andet vil vurdere, hvordan stier sikres ift. tung trafik. I miljøkonsekvensrapporten vil til- og frakørselsforholdene blive beskrevet.

Viktor (Hvidovre)

Viktor mener, at det vil være relevant at belyse omfanget og konsekvenserne af bagvand i Hvidovre under skybrud som følge af den nye vold ind mod parken - herunder om der vil ske opstuvninger af vand som følge af projektet.

Myndighedernes vurdering

Projektets ene formål er at sikre, at der ikke sker oversvømmelser fra åen i forbindelse med skybrud svarende til en 100-års regnhændelse om 30 år. For at sørge for at vandet fra åen bliver inde i Vigerslevparken under skybrud, vil kanterne på store dele af parken blive terrænbeholdt, så de fungerer som diger, der sørger for at skybrudsvand bliver inde i parken og ikke oversvømmer de tilstødende områder, herunder naboer til parken. Det vand som tidligere ville have løbet naturligt til Harrestrup Å, men som standses af det kommende dige, benævnes bagvand. Det er en del af projektet at håndtere bagvandet

umiddelbart op til digerne og sørge for at de foranstaltninger, der skal holde vandet inde i parken, ikke får skabt problemer hos naboerne. Dette arbejde vil blive konkretiseret i de kommende faser og indgå i dialogen med de berørte naboer. Det vil fremgå af miljøkonsekvensvurderingen hvordan forekomsten af bagvand umiddelbart op til digerne vil blive håndteret i projektet.

Bygherre oplyser, at der desuden koordineres tæt med skybrudsplanlægningen i Hvidovre Kommune, da projektet netop udvikles i et samarbejde mellem Københavns Kommune, Hvidovre Kommune og HOFOR. Når projektet er færdigt, vil anlægget beskytte imod oversvømmelser fra åen op til en 100 års regnhændelse om 30 år, og der vil i projektet blive taget hånd om det bagvand, som de kommende diger vil skabe. Nærværende projekt kan dog ikke alene sikre oplandet til åen imod oversvømmelser fra skybrud. I det tilfælde, at skybrudsvandet falder uden for Vigerslevparken, så skal skybrudsprojekter i oplandet til Vigerslevparken håndtere dette vand, så det ikke gør skade på vej ned til åen. Det gør sig gældende både i København og i Hvidovre. Sideløbende med projektet vil der i begge kommuner blive arbejdet videre med skybrudsplanlægningen, så der tages hånd om de eksisterende udfordringer med skybrudsvand og de kommende udfordringer, som forventes som følge af de forventede klimaforandringer.

Jesper (København)

Jesper mener, at noget af det fantastiske ved Harrestrup Å i Vigerslevparken er de to jord-stier på hver side af åen, som ikke er asfalteret, og han ønsker derfor at jord-stierne bevares som et alternativ til de mange asfaltstier, hvilket passer godt ind i dette miljøprojekt.

Myndighedernes vurdering

Projektet etablerer trampestier på begge sider af åen. Trampestierne udføres i en permeabel belægning, f.eks. grus, og asfalteres ikke.

Morten (Hvidovre)

Morten mener, at det er essentielt at eventuel ødelæggelse af hegn og inddragelse af arealer fra private boligejere ved etablering af diger klarlægges i miljøvurderingen, og at bygherre kontakter alle relevante boligejere forud for projektering af sådanne indgribende tiltag.

Morten peger på, at antallet af træer - for en stor del gamle - der skal fældes vil svare til, at der skal fældes et træ ca. hver 4. meter på strækningen, hvorfor parken og området omkring åen kommer til at ændre markant karakter, så det å-nære miljø bliver påvirket og markant mindre uspolet og afskærmet. Morten mener, at de miljømæssige konsekvenser er helt utilstrækkeligt beskrevet, og at det i langt højere grad bør beskrives og vises, hvorledes fældningen og den øgede færdsel på områderne påvirker de rekreative kvaliteter og biodiversiteten. Desuden skal det forklares, hvorfor fældningen er nødvendig, hvilke konsekvenser den har og hvilke alternativer, der er til fældning.

Myndighedernes vurdering

Bygherre oplyser, at det i dispositionsforslaget er blevet klart, at projektet potentielt kan berøre flere matrikler langs med åen når digerne skal bygges højere for at sikre naboerne mod oversvømmelse fra åen. For at kvalificere dette arbejde, vil bygherre i foråret 2021 foretage en supplerende opmåling som skal bidrage til afdækningen. Når den supplerende opmåling er foretaget, vil bygherre forsøge at tilpasse projektet, så det undgås at berøre private arealer så vidt det er muligt. Hvis det ikke er muligt at tilpasse projektet, vil bygherre indlede en dialog med den/ de berørte ejer(e) med henblik på at lave en aftale, om at indplacere dige og justere på terrænet nærmest åen. Der vil ikke være tale om nogen permanente ekspropriationer i projektet, men hvis det ikke er muligt at indgå aftaler eller tilpasse projektet kan en midlertidig ekspropriation blive nødvendig hvor terrænet justeres nærmest åen. Der vil efterfølgende blive reetableret -, herunder også etableret ny hæk eller hegn som erstatning. Det vil fremgå af miljøkonsekvensrapporten hvilke matrikler, der eventuelt vil blive påvirket af projektet.

Bygherre oplyser, at der er foretaget en registrering af Vigerslevparkens træer herunder særligt værdifulde træer, f.eks. træer med hulheder, sprækker og aldrende træer med en diameter i brysthøjde på over 50 cm. Ud fra dette grundlag er anlægsarbejdet planlagt, så færrest muligt af parkens mest værdifulde træer påvirkedes. Træfældningerne er nødvendige for at gennemføre projektets formål om at skybrudssikre oplandet og forbedre den økologiske tilstand i Harrestrup Å. Desuden medfører projektets bymæssige kontekst, at projektet har et begrænset fysisk råderum til at opfylde projektformålene. Se også bemærkninger til Udo Jensen.

De 500 træer over 4 km svarer til ca. en træfældning hver 8. meter. Det er dog mere nuanceret, da træerne ikke står placeret jævnt over hele strækningen, men på delstrækninger står meget tæt i en form for krat, og på andre strækninger er der meget længere imellem træerne. Det er bygherres ambition at bevare så mange træer som muligt, men det vurderes, at det kan være nødvendigt at fælde op til 500 træer, hvoraf mange af træerne er en del af et buskads. Ca. 60 % af træerne, der fældes, har en diameter på under 20 cm. I alt fældes 44 store solitære træer med en diameter på over 50 cm.

Der vil i det kommende arbejde blive arbejdet med at bringe antallet af fældninger ned. I miljøvurderingen indgår en vurdering af projektets påvirkning af rekreative kvaliteter og påvirkning af biodiversiteten. Der vil også indgå en redegørelse af, hvordan det sikres at færrest muligt antal træer fældes.

Oversigt over indkomne høringsvar

Oversigt, 1. høring, Harrestrup Å

Nr.	Navn	Organisation	Bilag 4 arter	Bevaring af træer	Biodiversitet og naturgenopretning	Kulturarv	Visualisering	Samarbejde	Rekreative forhold (stier, lys)	Anlægsarbejde, trafik og sikkerhed	Sætningsskader, oversvømmelse og bagvand	Forurening og Jord	Kumulative effekter
Modtaget på Blivhørt													
1	Kroppedal Museum	Kroppedal Museum				1							
2	John Andersen											1	1
3	John Frisenvænge		1	1	1		1						
4	Peter Møller								1				
5	Charlotte Amon Meng	Harrestrup Villakvarter GF								1			
6	Per Toft Nielsen		1	1	1		1		1				
7	Kirsten Leth Jensen		1	1	1			1					
8	Udo Jensen		1	1	1		1	1					
9	Ebbe Andkjær			1	1		1				1	1	
10	Anne Margrethe Nielsen										1		
11	Valby Lokaludvalg	Valby Lokaludvalg			1			1	1	1			
12	Viktor										1		
13	Jesper								1				
14	Morten			1	1		1		1	1			
I alt			4	6	7	1	5	3	5	3	3	2	1